

~ ГЕОГРАФИЈА КРАЈА У КОМЕ ЈЕ ШКОЛА ~

Милица Јовановић VIII₂

Географски положај

- Град и општина Шабач захватају северни део северозапада Србије и град Шабач је административни центар Мачванског округа.
- Географски положај је **веома повољан** јер се налази на важним саобраћајним правцима: **друмским, железничким и речним**, и у близини је великих градова Београда и Новог Сада.
- Мрежу друмских саобраћајница чине **магистрални, регионални, локални и некатегорисани путеви**.
- Простире се на површини од **795 km²** и према последњем попису из 2011. године, Шабач има **53.919 становника**.
- Основни привредни потенцијали су **квалитетно земљиште**, погодно за све врсте пољопривредне производње.

- Воде река **Саве и Дрине** погодују развоју бројних привредних грана: **индустрије, пољопривреде, речног саобраћаја и туризма.**

- Географски положај централне тачке Шапца је одређен координатама **44°46` СГШ** и **19°14` ИГД.**

извор: Локални еколошки акциони план Шапца

Рељеф

- У рељефу овог краја истичу се **три микрорегије:**

- ☆ ка западу се простире **Мачва,**
- ☆ ка југу **Поцерина,**
- ☆ ка истоку **Посавина.**

- Подручје града Шапца се одликује равничарским и валовито-брежуљкастим теренима.

- Издаја се:

- ☆ брдовито-планинска целина Цера,
- ☆ брежуљкаста Поцерица и Посавина,
- ☆ равничарска Мачва - представља велику макроплавину реке Дрине.

- Планина Цер и Поцерица представљају део јужног обода, а Мачва део дна некадашњег Панонског басена.

планина Цер

- Планина Цер налази се у северозападном делу Србије.
- Од Шапца је удаљен 35 km.

На Церу се одиграла Церска битка из Првог светског рата, када је од 21. до 24. августа ослобођен Шабац.

- Најраспрострањенији земљишни типови су гајњаче и подзоли, посебно у Шабачкој Посавини и Поцерици, а понегде се срећу и у Мачви, као и смонице и пепељуше.

✚ Климатске одлике

- На подручју Шапца влада умерено - континентална клима.

- ☆ Одликују је оштре зиме и постојан снежни покривач. Зими су многи дани с мразом, пролеће је кратко, а лето топло и влажно.

- Због отворености према Панонској низији, његови **низијски делови на северу** су под утицајем панонске континенталне климе.

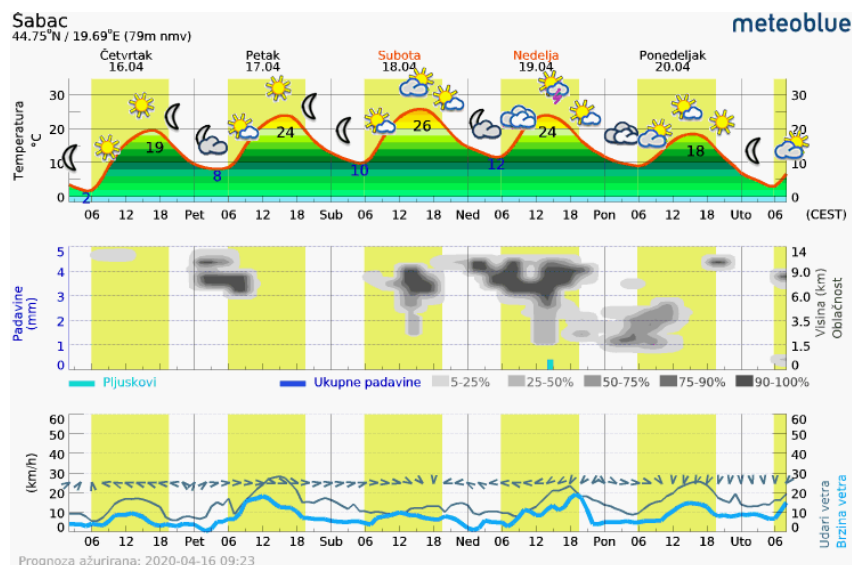
- **Брежуљкасто - планински југ и југозапад до 700 m** надморске висине су под утицајем планинске климе.

☆ **Одликује се дугим и оштрим, хладним зимама са доста снега и кратким и свежим летима. Количина падавина је већа.**

- **Падавине су од великог значаја за опстанак биљног света.**

- Количина падавина се **повећава од североистока ка југу и југозападу.**

- Средња годишња температура у Шапцу је **11,3 °C**, а годишња количина падавина око **630 mm**.

извор: са сајта „*Meteoblue*”

Копнене воде

- **Извори** у Мачви су ретки.
- Има их на контактним стенама око мачванског одсека, али су мале издашности.
- У **Белој Реци** има 4 таквих извора и служе за **водоснабдевање становништва**.

- **Реке: Сава** (укупна дужина: **945 km**), **Дрина, Бела Река, Јереза, Битва, Думача, Добрава**

- **Речна језера:** најпознатија **Обедска бара, Засавица**

- **Шабац** је на обали реке **Саве**, а општина излази и на реку **Дрину**, међусобно су повезане каналском мрежом и богатством подземних, пијаћих и геотермалних вода.

Биљни и животињски свет

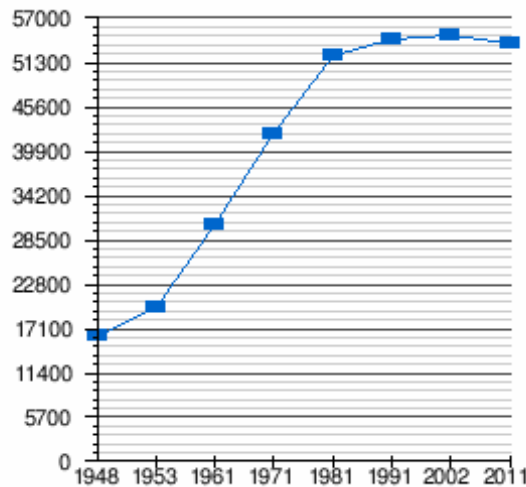
- Најзначајније биљне врсте су: **пшеница, кукуруз, сунцокрет, индустријско биље**
- Најзаступљеније животињске врсте:
  - **лисица, јелен, зец, фазан, голуб**
  - од домаћих животиња: **говеда, живина, свиње**

Становништво

- Према последњем попису из 2011. године, Шабац има **53.919 становника**.
- Густина насељености 2011. године (за општину Шабац) износила је: **100 – 150 ст/км²**
- Природни прираштај 2010. године (за општину Шабац) износио је: - 5,2‰
- Према подацима из 2012, природни прираштај је износио: - **5,6‰**.

График броја становника

- **Наталитет**

- На територији **општине Шабац**, у посматраном периоду, максимум је забележен приликом пописа **1981. године – 1849 (15.5 ‰)**, док је највећи број живорођене деце између пописа **од 1971. до 1980. године - 17.707 (15.7 ‰)**. Након тога следи пад који је најизраженији почетком XXI века, тако да је **2010. године** број живорођене деце **1.096 (9.3 ‰)**.

- **Морталитет**

- Највиша стопа **морталитета** је забележена у последњем попису и на нивоу општине износи – **1710 (14.5‰)**.
- То је **последица старења становништва и неповољне демографске слике**, како овог краја, тако и целокупне популације државе.
- Дневни мигранти на територији општине Шабац се могу поделити на:
  - оне који путују због школовања (**32.08 %**)
  - оне који обављају занимање (**67.92 %**)
- Највећи проценат је оних који путују **због посла из једног у друго насеље општине је 52.02%**, док **ради посла у другу општину путује 15.73 %** дневних миграната.
- У категорији оних који путују због школовања, највише су заступљена лица која путују **у оквиру исте општине из једног у друго насеље** и износи **25.83%**.

Насеље и привреда

- Шабац је **градско насеље**.

- Посебна врста села разбијеног типа - **мачванска врста**.
- По распореду кућа то су **друмска села**, и посебно обележје им је **крстасти, двогрбокрстасти и вишеструко крстасти облик**.
- Његове функције су: **образовна, здравствена, трговинска, културна**.
- У Шапцу има **12 потпуних основних школа** и једна **специјална основна школа, 8 средњих школа** и **3 државне Високе школе струковних студија**.
- Од културних активности на отвореном, највећи догађај је „ **Шабачки летњи фестивал** ", који у програму има и **излагачке активности, позоришне представе и биоскоп на отвореном**.
- Сви ови садржаји (**представе, концерти, манифестације**) су **веома посећени**.
- Доминантне индустријске гране су:

☆ **хемијска индустрија**

☆ **фармацеутска индустрија**

☆ **металопрерађивачка индустрија**

☆ **машинска индустрија**

☆ **прехранбена индустрија**

- ☆ грађевинарство и индустрија грађевинског материјала
- ☆ дрвопрерађивачка и тапетарска индустрија
- ☆ текстилна индустрија
- ☆ графичка индустрија

Стање животне средине и како је заштити

- Неки од разних делатности човека који штете животној средини:
  - Недовољна информисаност и едукованост свих популационих група у области заштите животне средине ;
  - Недовољно висок степен сарадње између вртића, школа, установа културе, месних заједница , НВО ;
  - Недовољно висок степен укључености грађана, установа и организација у еколошке акције и манифестације и процес заштите животне средине;
  - Недовољно висок степен иницијативе за покретање и реализацију акција у области екологије.

- ☆ Треба подићи ниво еколошке и комуналне свести свих грађана, ниво квалитета еколошке едукације деце предшколског узраста, ученика основних и средњих школа професионалног образовања.

- ☆ **Треба уграђивати више филтера за пречишћавање ваздуха у фабричке димњаке, подизати постројења за пречишћавање индустријских отпадних вода и из насеља.**
- ☆ **Како би спречили ерозију земљишта, треба пошумљавати, рејасто засејавати културе и регулисати речне токове који се често изливају.**
- ☆ **Санација загађених подручја, смањење депонија, рециклажа и бројне друге мере спадају у најзначајније мере заштите и унапређивања квалитета животне средине.**

● **Које ствари „ Група за заштиту животне средине ” ради како би помогла заштити животне средине:**

- врши инспекцијски надзор над применом мера заштите ваздуха, заштите од буке, управљања отпадом, заштите од нејонизујућег зрачења, заштите од хемикалија,
- надзор над споменицима природе на територији града,
- процене утицаја на животну средину,
- учествује у изради планова мера заштите животне средине, припрема годишње извештаје, води управни поступак,
- врши обраду захтева о потреби процене утицаја на животну средину, о обиму и садржају студије о процени утицаја, о давању сагласности на студију и обраду захтева о потреби процене затеченог стања,

- учествује у изради решења по свим наведеним захтевима,
- обавештава јавност о поднетим захтевима и донетим решењима путем локалног листа,
- организује јавни увид, презентацију и јавну расправу,
- обавља административно - техничке послове за потребе техничке комисије,
- води поступак стратешке процене утицаја на животну средину и учествује у давању сагласности на извештај о стратешкој процени,
- води поступак око издавања интегрисане дозволе,
- води катастар загађивача,
- сарађује у изради ЛЕАП-а,
- води јавну књигу о спроведеним поступцима и донетим одлукама о процени утицаја на животну средину.

Милица Јовановић VIII₂